

# Koronawirus we syýasy renta bähbitçilleri

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Koronawirus we syýasy renta bähbitçilleri KORONAWIRUS WE SYÝASY RENTA BÄHBİTÇİLLERİ

Demirgazyk Kipr Türk Respublikasynyň (DKTR) Prezidenti Akynjy we onuň tarapdarlary bilen oppozisiýadaky JTP-dyr TDP koronawirus ýokanjynyň üstünden syýasat ýöretme tagallasynyň içine girdiler. Hususanam Akynjy köpçülikleýin ýokanç keseliň arkasyndan oktyabr aýyna goýlan Prezidentlik saýlawynda öňe geçmegiň kül-külüne düşdi. Premýer-ministr Tatar we onuň kömekçisi Özersaý bolsa Akynjynyň saýlawdaky iki bäsdeşi. Hökümetiň koronawirusa garşy göreşindäki şowsuzlygyny Akynja ýeňiş gazandyrmagyň peýdasyna öwürmegiň ownuk hasaplary çykarylýar. Bu ýigrenji hasap hut halkyň gözüniň önünde edilýär. Eýýäm näçe günläp öýlerinden çykman oturan kiprliler Akynja esasanam sosial mediýa arkaly güýçli nägileligini bildirýär. Akynjy bir tarapdan halkyň hökümete ynam bildirmegine päsgel bermegiň kül-külünde, beýleki tarapdan DKTR-na islendik ýagdaýda ýardamyny gaýgyrmadyk Enewatan Türkiýäniň abraýyna kölege düşürmäge, kiprli türkler bilen Türkiýäniň ýygjam baglaryny gowşatmaga jan edýär.

Akynjynyň ýanyndaky tarapdarlary Türkiýäniň kiprli türklere gerekli kömegi etmändigini aýdar ýaly derejede hetden aşdylar. Koronawirus wakasy DKTR-de ýüze çykan ilkinji gününden başlap, Türkiýeden uçarlar arkaly DKTR-na gerekli lukmançylyk enjamlary we derman serişdeleri ugradyldy. Muňa garamazdan Akynjydyr tarapdarlarynyň garalama kampaniýasy aňlary bulaşdyrmaga gönükdirlen ýigrenji syýasy pyrryldaklardyr...

Akynjy ýakynda Rum lider Anastasiadis bilen telefonda habarlaşyp, ondan kömek sorapdyr, Anastasiadis hem kömek etmegi makul bilipdir. Geçen hepde Günorta Kiprden DKTR-na gelen baş şaýylyk sadaka ýaly rum kömegi DKTR hökümeti bilen

Akynjyny garşy-garşy getirdi we ýurtda çekişmeleriň döremegine sebäp boldy. Akynjynyň uzak wagtdan bäri ýurtda parallel gurluş döredip, hökümeti we döwleti gowşatma strategiýasynyň çäginde agzalan kömek Prezidentiň hut öz görkezmesi bilen hiç bir hökümet agzasyna habar berilmezden, degişli gulluklaryň rugsady alynmazdan, gümrük kada-kanunlary gödek bozulyp, bikanun ýagdaýda DKTR-na getirildi.

Premýer-ministr Tatar bu boýunça nägileligini dessine bildirip, bikanun hereketler boýunça degişli derňew işiniň açylmagyny tabşyrdy. Ol DKTR-nyň hukuk döwletidigini we parlamentar sistema görä ýerine ýetiriş edaralaryna gönüden-göni gözegçilik edýäniň hökümetdigini Akynja ýatlatmaly boldy.

### ■ Ýalan-ýaşryk syýasaty

Şol ikiarada Akynja golaý durýan birtopar žurnalistler DKTR-na getirilen kömekleriň hut Akynjynyň sargydy bilen Ýewropa bileleşiginden (ÝB) gelen 2,5 million ýewro barabar gerekli serişdeleridigi baradaky ýalan-ýaşryk habarlar halk köpçüligine ýetirilip, "serediň, ynha, Türkiýe hiç hili kömek edenok, emma hem Rum, hem ÝB kiprli türkleriň dadyna ýetişdi" diýen pikiri döretmäge synanyşdylar.

Akynjydyr tarapdarlarynyň Prezidentlik saýlawynda ýeňiş gazanmak üçin köpçülikleýin ýokanç kesel belasyndan peýdalanmaga çalyşmagy ullakan namartlykdyr we barypýatan syýasy şowakörlükdir. Ýalan-ýaşryk habarlary ýaýradyp, manipulýasiýa gurnamak arkaly DKTR-nyň koronawirusa garşy göreşde şowsuzlyga uçrandygy we Türkiýäniň kömek etmeýändigini pikirini döredip, Akynjynyň güýçlenmegi üçin bu pyssy-pyjurlykly oýun – porsy senariýa orta sokuldy. Olaryň "ýokanç kesel DKTR-na ýaýrasyn, adamlar ölsün we hökümet çöksün" diýip dogma-dileg edýändiklerini aýtsam, öte geçdigim bolmasa gerek. DKTR respublikan mejlisi bir aýlyk arakesmeden soň koronawirus meselesi bilen geçen gün toplandy. Hökümete degişli ministrler ýokanç kesele garşy göreşde alyp barýan işleri boýunça hasabar berýärkä, beýleki oppozision iki partiýanyň – JTP bilen DTP-nyň özlerini ýakymyz alyp barşy ylalaşar ýaly zat däl.

DKTR hökümetiniň koronawirusa garşy göreşde häzire çenli eden kabul eden çäreleri üstünlikli durmuşa geçirildi hasap etse bolar. Koronawirus ýurdumyzda iki nemes syýahatçysy we iki kipurli ildeşimiz bilen birlikde jemi dört adamyň ömür tanapyny ýoldy. Her geçen gün öňküsinden iki esse artdyrylan mukdarda PCR testleri geçirilýär we ýüze çykýan wakalaram az. Testleri pozitiw çykan we sany 100-den geçmeýän wakalaryň köpüsi eýýäm bejerildi we häzir bejergi astynda bary-ýogy 22 sany ildeşimiz bar. Hökümet elindäki maliýe çeşmelerini ýeterlik mukdarda ildeşleriniň hemmesine deň-derman ýeter ýaly goşmaça kömek pullarynyň beriljekdigini mälim etdi. Ýakyn günlerde Türkiýedenem maliýe kömeginiň gelmegi üçin işler alnyp barylýar. DKTR hökümeti elindäki baryny-ýoguny bu beladan doly gutulmak üçin orta goýup ýörkä, bu kynçylykly döwürden syýasy renta gazanmaga çalyşýanlaryň bolmagy ullakan masgaraçylykdyr we adamkärçilige sygmaýan ýagdaýdyr. DKTR halky piliň gulagynda uklanok we bolup geçýän zatlary dogry-dürs aýyl-saýyl edip bilmäge hem-de dogry syýasy kararlary wagty-sagady gelende bermäge ukyby ýokdur öýtmesinler.

Şular ýaly möhüm günde – 23-nji aprel Halkara Çagalar gününüň ýüzünji ýylynda beýik türk milletiniň baýramyny tüýs ýüregimden gutlaýaryn, Eziz Atatürküň we egindeşleriniň ýagty ýadygärlikleriniň öňünde hormat bilen baş egýärim...

Hüseýin Majit ÝUSUF,  
hmyusuf1@gmail.com

"Yeniçağ" gazeti, 23.04.2020 ý.

Terjime eden: Guwanç MÄMILIÝEW,  
Stambul uniwersitetiniň talyby. Publisistika